

Alkotmánybíróság

Ügyszám: IV/65-3/2018.

1015 Budapest
Donáti u. 35-45.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/65- 4 / 2018
Érkezett:	2018 MÁRC 23.
Példány:	1
Melléklet:	0 db
Kezelőiroda:	

Dr. Bitskey Botond
főtitkár

Tisztelt Alkotmánybíróság, Tisztelt Főtitkár Úr!

Fenti számon előterjesztett *alkotmányjog panasz indítványom* kapcsán Főtitkár Úr 2018. február 28. napjával keltezetten *tájékoztatás* megnevezésű, tartalmát tekintve hiánypótlásra való felhívásában, - melyet 2018. március 8. napján vettem kézhez - foglaltaknak a törvényes határidőn belül az alábbiak szerint teszek eleget:

I. Álláspontom szerint indítványom petituma határozott („kifejezett”) kérelmet tartalmaz a bírói döntés, döntések megsemmisítésére, illetve az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára:

„Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, **állapítsa meg a Kaposvári Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2.Pf.20.986/2017/3. számú ítélete (határozata) alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt, - mivel sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében, a C) cikk (1) bekezdésében, a XV. cikk (2) bekezdésében, a XXIV. cikk (1) bekezdésében, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében, és a 28. cikkében foglaltakat.**”

Megjelöltem továbbá az Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pontját mint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést és az Abtv. 27. §-ában foglalt alkotmányjogi panasz hatáskörben (*valódi panasz*) kértem a Tisztelt Alkotmánybíróság eljárását.

II. Kérelmem indokoltsága. Fenti számon előterjesztett *alkotmányjogi panasz indítványom* egyértelműen megjelöli azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely a jogosultságomat megalapozza, tartalmazza az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jogaim sérelmének *lényegét*, az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést, az Alaptörvény, illetve a nemzetközi szerződés megsértett rendelkezéseit, részletes indokolást arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével vagy a nemzetközi szerződéssel, továbbá a kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére, illetve az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára (alaptörvény-ellenesség megállapítása).

Mindezekon felül határozottan meg kívánom jelölni az Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pontját mint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést és az Abtv. 27. §-ában foglalt alkotmányjogi panasz hatáskörben (*valódi panasz*) kérem a Tisztelt Alkotmánybíróság eljárását.

„(...) Az Alkotmánybíróság az Abtv. indokolásában már megállapította azt, hogy „[a]z Alaptörvény és az Abtv. valamennyi bírói döntést illetően lehetővé teszi alkotmányjogi panasz benyújtását. (...)”¹

III. Az Abtv. 27. §-val kapcsolatos fehérvás.

1. „(...) Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. (...) Az Abtv. 27. § szerint alkotmányjogi panaszt az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet terjeszthet elő, ha az ügy érdemében hozott döntés folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be. (...)”²

2. Egyedi ügyben érintett természetes személy vagyok, az alkotmányjogi panasszal támadott határozat olyan ügyben született, melyben felperesként szerepeltem. Az eljárás a kereseti kérelmemet elutasító, jogerős határozattal (ítélettel) zárult. Jogorvoslati lehetőségeimet már kimerítettem, további jogorvoslati lehetőség nincs számomra biztosítva (felülvizsgálatnak a Pp. 271. § (2) bek. alapján nincs helye)), a panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül nyújtottam be írásban. Alapjogsérelmem személyes és közvetlen, tényleges és aktuális érintettségem okán következett be.

I-III. Indítványomban a hivatkozott ügyszám szerint pontosan megjelölt bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapítása miatt kezdeményeztem az Alkotmánybíróság eljárását.

Megneveztem, hogy a kifogásolt bírói döntés mely Alaptörvényben biztosított jogaimat sértik, illetőleg részletesen indokoltam a kifogásolt bírói döntés, alaptörvény-ellenességének okait. Az alkotmányjogi panasz indítványom kifejezetten megjelöli a **tisztességes tárgyaláshoz (eljáráshoz)**, **jogbiztonsághoz** és a **hatékony jogorvoslathoz** fűződő, nevesített alkotmányos jogaim sérelmét, ennek okait, mindezek felül az alkotmányjogi panasz határozott kérelmet tartalmaz a döntés megsemmisítésére is.

Véleményem szerint az alkotmánybírósági eljárás valamennyi feltételének fennállását igazoltam.

IV. A másodfokú határozat, illetőleg a lefolytatott polgári peres eljárás az Alaptörvény XV. cikkben foglalt **esélyegyenlőség**, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított **tisztességes eljáráshoz való jogomat** sértette, mely jogsérelem részben magába foglalja a XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított **hatékony jogorvoslathoz való jogot** is.

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése által deklarált jogállamiságból fakadó **jogbiztonság** követelménye is sérült az általam előadottak alapján.

V. Tisztességes eljárás követelménye

1. A tisztességes eljárás követelménye „(...) olyan alkotmányos alapjogot jelent, amely egy komplex követelményrendszerrel testesít meg. Ebből fakadóan ezen követelmények teljesítése egy

1 28/2015. (IX. 24.) AB határozat

2 24/2015. (VII. 7.) AB határozat

olyan minőséget jelent, amelyet csak az eljárás egészének a figyelembe vételével ítélnünk meg. A tisztességes eljárás kereteit tehát garanciák sokasága tölti ki, fogalma nem képez egy zárt rendszert, jogi és nem jogi elemeket egyaránt tartalmaz. Olyan abszolút jog, amellyel szemben más mérlegelhető jog nem létezik, hiszen már maga is mérlegelés eredménye; ez a rendelkezés azonban nem zárja ki azt, hogy egyes részelemei korlátozhatóak legyenek. A tisztességes eljárásjogot olyan emberi jogként indokolt felfogni, amelyet akkor lehet igénybe venni, amikor az egyén egy meghatározott speciális helyzetbe kerül. (...) A tisztességes eljáráshoz való jog követelménye olyan jogalkalmazói eljárást foglal magában, amely a jogállam értékrendjének megfelelő, a demokratikus alkotmányfejlődés során kikristályosodott alapelvek és szabályok alapján zajlik. Minden eljárásra vonatkozik, amely az állam jogalkalmazói tevékenységével kapcsolatos. (...)”³

„(...) A tisztességes eljáráshoz való jogot több jelentős nemzetközi emberi jogi egyezmény is deklarálja. Az EJEE 6. cikke rögzíti a tisztességes eljáráshoz való jogot és annak összetevőit, de az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47–50. cikke és a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 14. cikke szintén foglalkozik ezzel az alapvető jogunkkal. A tisztességes eljárás követelménye számos részjogosultságból tevődik össze. (...)”⁴

2. „(...)Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó alkotmányos követelmények vizsgálata érdemi alkotmánybírói eljárást igényel, az Alkotmánybíróság az érdemi vizsgálat eredménye alapján válaszolhatja meg a bírói döntés alaptörvény-ellenessége kapcsán felmerült kételyeket. (...)”⁵

„(...) Az Abh.-ban kimunkált alkotmányos mérce értelmében a tisztességes eljárás (*fair trial*) követelménye az eljárásjogi garanciák érvényesülését is felöleli, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ebből következően egyes részletszabályok hiánya miatt éppúgy, mint valamennyi részletszabály megalkotásának dacára lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan vagy nem tisztességes. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja az alkotmányszövegben kifejezetten nem nevesített bírósághoz való jog valamennyi feltételét is. (ABH 1998, 91, 98–99.)

(...) Ennek megfelelően a tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerével összefüggésben kimunkált gyakorlat elsődlegesen az eljárásjogi jellegű szabályozási környezettel szemben szolgál alkotmányos mérceként. (...)

(...) Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban a tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerének értelmezéséhez az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt Egyezményt (a továbbiakban: Egyezmény) is felhívta, amikor megállapította, hogy az Egyezmény “eljárás garanciákat tartalmazó cikkei általában elfogadott értelmezése szerint a *fair trial* olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás »méltánytalan« vagy »igazságtalan«, avagy »nem tisztességes«. (...)

(...) Az Alkotmánybíróság a 61/2011. (VII. 13.) AB határozatában elvi jelentőséggel erősítette meg, hogy egyes alapjogok esetében az Alkotmány ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (például a Polgári és Politikai Jogok

3 Bakos Kitti: A tisztességes eljáráshoz való jog: új jogalkotói irányok (<http://jesz.ajk.elte.hu/bakosk42.html>)

4 Farkas Henrietta Regina: A tisztességes eljárás főbb részjogosítványainak érvényesülése a büntetőperben (<http://ujbtk.hu/farkas-henrietta-regina-a-tisztessesges-eljaras-fobb-reszjogositvanyainak-ervenyesulese-a-buntetoperben/>)

5 3265/2014. (XI. 4.) AB határozat

Egyezségokmánya és az Emberi Jogok Európai Egyezménye). Ezekben az esetekben az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi (jellemzően a strasbourgi Emberi Jogok Bírósága által kibontott) jogvédelem szintje.” {ABH 2011, 291, 321.; legutóbb megerősítve: 32/2012. (VII. 4.) AB határozat; Indokolás [41]}. (...)

(...) A Bíróság ugyanakkor azt is elvi élel mondta ki, hogy a döntéssel szemben feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossggal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot. (...)⁶

VI. A Kaposvári Járásbíróság elsőfokú eljárása.

1. Jogi képviselőm útján – dr. Tóth Ildikó Györgyi közjegyző előtt 11069/Ü/31364/2015. szám alatt folyamatban volt fizetési meghagyásos eljárás perré alakulását követően - 2015. december 17. napjával keltezten, 2.P.21762/2015. számon terjesztetem elő kereseti kérelmet dr. [REDACTED] és társai alperesek ellen hibás teljesítésből eredő szavatossági igény érvényesítése tárgyában, a pertárgy értékét 674.682.- Ft és járulékai összegben meghatározva.

A 2016. február 11. napján megtartott első tárgyaláson (Kaposvári Járásbíróság 2.P.21.762/2015/5. sz. jkv.) kifejezetten hivatkoztam alperesi tartozáselismerésre is (5.-sszú jkv. 5. o. 5. bekezdés, 6. o. 7. bekezdés, 7.o. 9. bekezdés), tanúbizonyítással éltem (5. o. 6. bekezdés), illetőleg indítványoztam az [REDACTED] egyetemes szolgáltató megkeresését (5.o. 2. bekezdés), valamint határozottan kértem az ügy kísértékű peres eljárás szabályait alkalmazni, indítványoztam határozat hozatalát (7. o. 9. bek.). Ez utóbbi ellenére a bíróság a tárgyalást önkényesen, jogszabályi felhatalmazás hiányában elhalasztotta (Pp. 389. § (2) (7) bek.) úgy, hogy alperesi jogi képviselő a tárgyaláson érdemi nyilatkozatot nem kívánt tenni, a kereseti kérelemben foglaltakat *érdemben* nem vitatta, jogszabályi hivatkozással és bizonyítási indítvánnyal nem élt.

Az elsőfokú bíróság a 2.P.21.762/2015/6. sz. alperesi ellenkérelem előterjesztésére úgy hosszabbított határidőt, hogy alperesi jogi képviselő az ellenkérelemben tényleges igazolási kérelmet nem terjesztett elő, a késedelmet nem igazolta.

2016. március 23. napján kelt előkészítő iratomban másodlagos jogcímként megjelöltem a Ptk. 310. § -át kártérítés, illetőleg hivatkoztam a Kúria EBH2012. P.8. számú döntésére.

A 2.P.21.762/2015/19. sz. jegyzőkönyv tanúsága szerint a bíróság megállapította a Pp. 137.§ (1) bekezdés szerint az eljárás szünetelését, noha erről alakszerű határozatot nem hozott. Az eljárás ezt követően 2.P.21.689/2016. számon folytatódott.

A 2017. február 23. napján tartott tárgyalásról készült jegyzőkönyvet az elsőfokú bíróság a korábbiaktól eltérően már nem küldte meg részemre elektronikus úton, - külön, erre irányuló kérelmem ellenére sem, - majd a részben e tárgyban előterjesztett kifogásom kapcsán is negligálásra került indítványom.

Az elsőfokú bíróság 2.P.21.689/2016/9/II. számon hozott ítéletet amelyben kereseti kérelmemet elutasította.

2. - Az elsőfokú bíróság a tényállást tévesen, iratellenesen, többször alperesi oldal nem bizonyított, egyoldalú nyilatkozata, hivatkozása alapján állapította meg.

- A bizonyítékok megjelölése körében az elsőfokú bíróság nem adta indokát annak, milyen okból mellőzte az általam indítványozott [REDACTED] megkeresését, nem tesz említést az 1986-os gáztervről, az új gázterv elkészíttetésének szükségességéről, a régi gázterv és a tényleges állapot

⁶ 7/2013. (III. 1.) AB határozat

különbözőségéről.

- Az ítélet jogi indokolásának a tényálláson alapuló döntésnek jogi okfejtéseit kellene volna tartalmaznia, ehelyett azonban pusztán a törvényszöveg beillesztésére redukálódott. A régi Ptk.-t „hatályos és irányadó jogszabályként” (**Kaposvári Járásbíróság 2.P.21.689/2016/9/II. sz. ítélet 8.o. 5.bek.**) aposztrofálta, anélkül, hogy ennek indokát adta volna.

- A jogi indokolás körében az elsőfokú bíróság megfeledezett alperesi tartozáselismerés értékeléséről, (I. r alperes az első tárgyaláson nem vitatta annak tényét, hogy korábban tartozáselismerő nyilatkozatot tett 5. sorszámú jegyzőkönyv 5.o. utolsó bekezdés), így a bizonyítási teher megfordulásáról.

- „Köztudomású tényként” nevesítette a gázterv szükségességét, illetőleg szükségtelenségét meglévő vagy új készülék cseréje esetén.

- Megoldhatatlan nehézséget okozott az elsőfokú bíróság számára a ténykérdések, jogkérdések, szakkérdések felismerése és elhatárolása, megfelelő módon történő értékelése a bizonyítási eljárás kapcsán. Az elsőfokú ítélet indokolása 10. oldalának első bekezdése igazságügyi szakértő kirendelésének szükségességéről értekezik ténykérdés és jogkérdés tekintetében.

A tanú jogkérdésben történő nyilatkozatának értékelésére (ítélet 10. o. 2. bek.) is sor került.

- Eljáró bíró döntésképtelenségét, határozatlanságát azzal kívánta leplezni, hogy szakértői kompetenciába kívánta sorolni a felmerült jogkérdések és ténykérdések megítélését, biztosítva ezzel önmagának az ügy tényleges elbírálásából való kimenekülés lehetőségét. (Amennyiben szakértő kirendelését tartotta szükségesnek és indokoltnak az elsőfokú bíróság úgy az 1/2009. (VI.24.) PK vélemény figyelembevételével kellett volna eljárnia, amire szintén nem került sor. (**1/2009. (VI.24.) PK vélemény 2), 4), 7), 8) pont**))

- Mindezek mellett az ítélet jogi indokolása nem tartalmazza a döntés, döntések jogi okfejtését, az általam hivatkozott jogszabályok (régi Ptk., új Ptk., 11/2013. (III.21.) NGM rendelet, MSZ CEN/TR 1749 A gázkészülékeknek az égéstermék-elvezetés módja szerinti osztályozási rendszere, MSZ 845:2010 számú Új Magyar Kéményszabvány, 11/2013. (III.21.) NGM rendelet, 2003. évi XLII. törvény, 11/2004. (II. 13.) GKM rendeletre, 2008. évi XL. törvény) jogesetre vonatkoztatott értékelését.

3. A törvényesség és megalapozottság hiánya az elsőfokú eljárásban

A **törvényesség** az anyagi és az eljárási szabályok konzekvens megtartását jelenti, jelentette volna azt is beleértve, hogy a bíróság által megállapított tényállásnak azonosnak kell lennie az ügy valós tényállásával.

A **megalapozottság követelményének** az ítélet akkor tett volna eleget, ha olyan tényállást tartalmaz, amelyet a bíróság bizonyítékokkal támasztott volna alá, nem pedig jogon túli kategóriákkal, alperesi nyilatkozatokkal, fogalommeghatározásokkal operál, teljesen negligálva egyéb körülményeket.

Hangsúlyozom, az elsőfokú eljárás alatt semmiféle, a bizonyítási teherrel (annak átfordulásával), bizonyítási kötelezettséggel kapcsolatos felhívás, tájékoztatás nem hangzott el, nem került rögzítésre, - még a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésére és 164. §-ának (1) bekezdésére utaló

általános tájékoztatásnak sem, - mint ahogy arra a másodfokú ítéletben utalás is történik (*Kaposvári Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2.Pf.20.986/2017/3. számú ítélet 5. o. utolsó bekezdés – 6. számú melléklet*), nemhogy a *1/2009. (VI.24.) PK vélemény alapján megkövetelt*, az anyagi jogi szabályok szerint jelentős tényekre vonatkoztatott *egyediesített és teljes körű*, valamennyi elbírálásra kerülő kérelemre kiterjedő, a szakértői bizonyítás szükségességére utaló tájékoztatás, amelyet úgy *kellett* volna rögzíteni, hogy annak tartalma utóbb *egyértelműen megállapítható* legyen.

VII. Hatékony jogorvoslathoz való jog

1. „(...) Az alapjogból tartalmi követelmények is fakadnak. Ilyen követelmény a jogorvoslat lehetőségéről való tudomásszerzés garantáltsága; a hatékony, tényleges felülbírálat lehetővé tétele és a felülbírálatot végző szerv indokolási kötelezettsége. (...)”⁷

2. „(...)„Nem következik mindebből, hogy a jogorvoslatot elbíráló szervnek a kérelemnek minden körülmények között helyt kell adnia, az azonban feltétlenül, hogy az eljárási szabályok által meghatározott keretek között a jogorvoslati eljárást lefolytassák és a jogorvoslati kérelemben írtakat a jogszabályban foglaltak szerint érdemben megvizsgálják. A jogorvoslati út igénybevételének nem előfeltétele továbbá valamely jog – esetleg alapjog – tényleges sérelmének a bekövetkezése, elegendő, ha az érintett megítélése szerint jogát (jogos érdekét) sérti a támadott döntés. A jogorvoslathoz való jog mint alapjog sérelme tehát akként is megvalósulhat, hogy más (alap)jogi sérelem esetleg nem állapítható meg az ügyben. {3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [16]–[17], 12/2015. (V. 14.) AB határozat, Indokolás [26]}” A jogorvoslati jog sérelme azonban gyakran kapcsolatba hozható, illetve visszavezethető más Alaptörvényben biztosított jog(ok) sérelmére is. Egyértelmű például a jogorvoslati jog és a tisztességes eljárás követelményeinek a kapcsolata, hiszen azoknak a jogorvoslati eljárás során is érvényesülniük kell. Ha tehát egy ügyben közvetett módon más alapjogi sérelem gyanúja is felmerül, a jogorvoslat akkor minősül hatékonynak, ha a panaszolt alapjogi sérelem tekintetében a tényleges orvosolhatóság lehetősége fennáll és sor kerül a panaszolt sérelem érdemi felülvizsgálatára. (...)”⁸

VIII. A Kaposvári Törvényszék másodfokú eljárása

A Kaposvári Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2.Pf.20.986/2017. számon folytatott másodfokú eljárást és a 2017. október 26. napján megtartott tárgyaláson, 2.Pf.20.986/2017/3. számon hozott ítéletet.

A megtartott tárgyalás érdeminek semmiképpen nem volt nevezhető, ténylegesen az általam a tárgyaláson is előterjesztett kifogás, illetőleg a korábban előterjesztett kifogás elbírálása során született szabálytalan határozat kapcsán előállott jogi helyzet értékelése körül zajlott. Ezt pontosan tükrözi a 2.Pf.20.986/2017/3. számon hozott másodfokú, jogerős határozat is, amelynek hat oldalából első négy oldala a kifogás, illetőleg annak elbírálásának problematikájával foglalkozik.

Fontosabb azonban, hogy a másodfokú határozat *expressis verbis* állapítja meg a Pp. kisértékű perek eljárásával kapcsolatos szabályok elsőfokú bíróság által történő megsértését (*Kaposvári Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2.Pf.20.986/2017/3. számú ítélet 6. o. 2. bekezdés*), illetőleg tényként rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság részéről a bizonyítási teherrel

⁷ Balázs Ágota: problémák a jogorvoslathoz való jog köréből

(http://epa.oszk.hu/02600/02687/00006/pdf/EPA02687_jogi_tanulmanyok_2014_086-092.pdf)

⁸ 24/2015. (VII. 7.) AB határozat

kapcsolatos, - még általános - tájékoztatás (Pp. 3. § (3) bek., 164. §-ának (1) bek.) sem hangzott el, illetőleg nem került rögzítésre (**5. o. utolsó bekezdés**), ellentétesen az 1/2009. (VI.24.) PK véleményben előírtaktól.

A jogerős ítélet az elsőfokú bíróság ítéletét a megállapított és rögzített, - az eljárás megismétlését szükségessé tevő, - lényeges eljárási szabálysértés ellenére (érdemi eljárási cselekmény foganatosítása nélkül) helybenhagyta, egyszerre megsértve az **esélyegyenlőséghez, tisztességes eljáráshoz, hatékony jogorvoslathoz és a jogbiztonsághoz** való jogomat is.

IX. Az első és másodfokú érdemi határozat

Az ítéletek, határozatok írásbeli indokolásának valamennyi szerkezeti elemének⁹ megléte garanciális követelmény. Az indokolásba az előterjesztett, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait is kötelezően bele kell foglalni.

A sérelmezett, Kaposvári Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2.Pf.20.986/2017/3. számon hozott ítéletének – és az elsőfokú bíróság ítéletének - *ténybeli indokolása* nem tartalmazza valamennyi bizonyíték számbavételét, mérlegelését, ill. annak módját, a *jogi indokolás* pedig semmiféle rendelkezést nem tartalmaz az általam felajánlott bizonyítás mellőzése, annak jogszabályi alapja tárgyában, illetőleg az általam felhívott releváns jogszabályok negligálása körében.

Kétség kívül megállapítható tehát, hogy a Kaposvári Járásbíróság, valamint a Kaposvári Törvényszék a legcsekélyebb mértékben sem törekedett a javamra szóló tények, és bizonyítékok feltárására, de még rögzítésére sem. Mind az első- mind pedig a másodfokú eljárás kényesen kerüli I. r. alperes tartozáselismerését, ennek jogi értékelését, a felhívott, releváns jogszabályok tényállásra vonatkoztatott vizsgálatát.

Az első- és - helybenhagyó ítélete folytán - a másodfokú bíróság jogellenesen és önkényes mérlegelés alapján nem bírálta el, figyelembe sem vette az összes kérelmemet, bizonyítási indítványomat, jogszabályi hivatkozásomat, ezért megállapítható, hogy a másodfokú bíróság nem biztosította a hatékony jogorvoslathoz való jogot, így a határozata Alaptörvény- és Egyezmény-sértő.

„A Bíróság ugyanakkor azt is elvi éllal mondta ki, hogy a döntéssel szemben feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot.”¹⁰

X. A szakértői bizonyítás szükségessége

Külön pont alatt kívánok hivatkozni követelésem, mint kártérítés jogcímén is igényelhető jogosultság és a szakértői bizonyítás összefüggéséről, illetőleg ez utóbbi szükségességéről.

Álláspontom szerint fentebb ismertetett polgári jogvita (tényállás) kapcsán szakértői bizonyítás nem vált szükségessé, valamennyi, az ügy elbírálása szempontjából releváns ténykérdés tisztázott (részben okiratokkal, részben alperesi elismeréssel, részben pedig a tanúvallomással) volt.

Mindezek mellett nem hagyható figyelmen kívül és ismételten rögzítendő, hogy a per során az első- és másodfokon eljáró bíróság nem tájékoztatott az anyagi jogszabályok szerinte jelentős tényekre vonatkoztatott bizonyítási teherrel kapcsolatosan, nem jelölte meg, milyen szakkérdésben,

⁹ 1., pertörténet: a, tényállás b, kereseti kérelem, ellenkérelem, viszontkereset, beszámítási kifogás pontos megjelölése 2., ténybeli indokolás: a, bizonyítékok megjelölése b, bizonyítékok mérlegelése c, bizonyítás mellőzésére vonatkozó rendelkezések 3., jogi indokolás: a, jogszabályi hivatkozás b, a perköltségről, a feljegyzett, illetve az állam által előlegezett illetekekről, költségekről történő rendelkezések indokolása.

¹⁰ 7/2013. (III. 1.) AB határozat

milyen szakértő kirendelését tartotta szükségesnek, nem jelölte meg ennek elmaradásával járó anyagi és/vagy eljárásjogi következményeket.

A Kaposvári Járásbíróság és a Kaposvári Törvényszék is akként kívánta az ügy érdemi elbírálását és a jogorvoslati kérelmemben foglaltak teljesítését negligálni, hogy szinonimaként kezelte a kártérítési igényemet és a szakértői bizonyítást, mint a különleges (tudományos, technikai) szakismeretet igénylő tények megállapítása iránti eljárást. Ezzel a polgári eljárás tárgyát és célját félreértelmezve súlyos jogsérelmet okozott.

A polgári perben csak akkor és csak azokat a tényeket kellett bizonyítanom, amelyeket az ellenérdekű fél kifejezetten vitatott, vagy attól eltérő nyilatkozatot tett. Alperesi oldalról pedig csupán jogkérdésre vonatkozóan tért el az álláspontunk. Ez pedig nem utalható igazságügyi szakértő kompetenciájába.¹¹

Fentiekén túl, a bíróság tájékoztatásának nem elég az irányadó jogszabályokra utalnia, abból egyértelműen ki kell tűnnie a bizonyításra szoruló konkrét tényeknek, valamint közölni szükséges a teljesítési határidőt és a mulasztás jogkövetkezményeit is.¹² A szabad bizonyítás elvéből¹³ kiindulva konkrét bizonyítási eszközre általában nem szükséges kitérnie a tájékoztatásnak, kivéve ez alól a szakvélemény beszerzésének szükségességét. Ebből következően, amennyiben a szakértői bizonyítás elmaradása a tájékoztatás hiányára vezethető vissza – mint jelen esetben, - az olyan lényeges eljárási szabálysértésnek minősül, amely az elsőfokú eljárás megismétlését indokolja,¹⁴ indokolta volna.

Rögzítendő, ha a tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó előírás megszegéséből fakad a tényállás felderítetlensége, az ítéletet szükséges hatályon kívül helyezni, mert ennek következményeit a felek terhére róni nem lehet¹⁵, ugyanis ezen bírói mulasztással a jogérvényesítéshez fűződő alkotmányos jog csorbul (Alaptörvény XXIV. cikk (1) bek., XXVIII. cikk (7) bek.). Mindezekén túl, az elsőfokú bíróság akkor járt volna el helyesen, ha a tárgyalás berekesztése előtt, a bizonyítandó tény megjelölése mellett felhív annak bejelentésére, hogy további bizonyítási indítványom van-e. Ebből következik, a bizonyítási kötelezettség elmulasztása csak akkor kérhető számon a bizonyító félen, ha annak teljesítésére a bíróság őt felhívta.

Az első- és ezáltal a másodfokú bíróság által is alkalmazott „jogvesztést eredményező szankció”¹⁶ csak akkor alkalmazható, ha bíróság a felet kellő *részletességgel* és *pontossággal* kioktatta a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, a bizonyítás sikertelenségének következményeiről, valamint felhívta őt tényállításainak, nyilatkozatainak, bizonyítási indítványainak megtételére.¹⁷ Ebből adódóan a bíróság részéről két felhívás lett volna szükséges, először amikor a bíróság figyelmezteti a feleket a Pp. 141. § (2) bekezdésben foglalt kötelezettségükre, másodszor pedig, amikor a bíróság e kötelezettség teljesítésére hívja fel a

11 BH1987. 411. (A bíróság nem háríthatja át a szakértőre a per eldöntéséhez szükséges tények és körülmények felderítésének feladatát.)

12 Zala Megyei Bíróság Polgári Kollégiumának 3/2000.P számú véleménye.

13 43/2004. (XI. 17.) AB határozat

14 Fővárosi ítéltábla 4.Pf.20.209/2005/4., 8.Pf.21.402/2007/4., 6.Pf.20.488/2007/3. számú határozatainak indokolása

15 Pécsi ítéltábla Pf.III.20.278/2006/5. számú határozata, BH2006. 298.

16 Kengyel Miklós: Magyar polgári eljárásjog. Harmadik, átdolgozott kiadás. Osiris kiadó, Budapest, 2001. 237. o., BDT2008. 1895.

17 Molnár Ambrus: A bizonyításra vonatkozó tájékoztatási kötelezettség a polgári perben. Magyar Jog, HVG-Orac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2009/3. szám, 139. o.

feleket.¹⁸ Ha ezek közül bármelyik feltétel hiányzik nincs mód arra, hogy a bíróság csupán a rendelkezésre álló adatok alapján határozzon, mert lényeges eljárási szabálysértésnek minősül, ha elmarad az írásbeli nyilatkozatok és a bizonyítási indítványok előterjesztésére való felhívás, és azok teljesítése elmaradásának jogkövetkezményére való figyelmeztetés.¹⁹

Fentiek, a bizonyítás körében is érvényesülő általános jogelv, a **fair trial** alapelemei. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan volt, a másodfokú bíróság a határozatát nem alapíthatta volna az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra.

XI. Összegezve:

A Kaposvári Járásbíróság előtti folyamatban volt elsőfokú eljárásban, valamint a Kaposvári Törvényszék előtti eljárásokban súlyosan sérült a jogbiztonság, a tisztességesség követelménye, szembeötlő módon érződött a fegyveregyenlőség hiánya, a bizonyítékok és bizonyítási indítványok kezelése egészen speciális módon történt. Jogorvoslati kérelmeim elbírálása kapcsán pedig szembeötlő volt a hatékony jogorvoslat hiánya is.

A Kaposvári Járásbíróság a per tárgyalását önkényesen, jogszabályi felhatalmazás hiányában nem a Pp. hatodik részének szabályai szerint folytatta le. Ennek alapján a feleknek a Pp. 388. § (1) bekezdés szerint megjelenési és nyilatkozattételi kötelezettségük volt. Az alperes, alperesi jogi képviselő önhibájából nem tett érdemi nyilatkozatot a per első tárgyalásán, majd az eljáró bíró jogszabályi felhatalmazás hiányában, önkényesen halasztotta el a per tárgyalását, ezzel sérült a felek esélyegyenlőségének joga²⁰ és jogom a tisztességes eljáráshoz. Ezt követően a járásbíróság öt „érdemi” tárgyalást tartott, majd az érdemi elbírálástól akként kívánt elzárkózni, hogy igazságügyi szakértői kompetenciába kívánta sorolni a jogkérdések elbírálását anélkül, hogy az ezzel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségének bármi módon eleget tett volna, illetőleg önkényesen megtagadta a tárgyalási jegyzőkönyv (2017. febr. 23.) megküldését is. (Ez utóbbi hiátus sem a kifogásom előterjesztése, sem pedig a másodfokú eljárás során nem került orvoslásra.)

Mindkét fokon eljáró bíróságnak meg kellett volna vizsgálnia az általam előterjesztett beadványokat, bizonyítási indítványokat, érveket, bizonyítékokat, az előkészítő irataimban és a fellebbezésemben (kifogásaimban) előadottakat,²¹ melyre a másodfokú eljárásban sem került sor, ezekre még csak utalás sem történik a másodfokú határozatban, illetőleg ezek negligálásának okára sem derül fény. Indokolási kötelezettségének ezáltal a másodfokú bíróság sem tett eleget.

Fentiek alapján ténszerűen megállapítható az ügy érdemét tekintve is, hogy a másodfokú bíróság megállapításai kirívóan és nyilvánvalóan önkényesek,²² különös hangsúllyal alapul véve azon másodfokú bíróság által is megállapított tény, hogy lényeges eljárási szabálysértés ellenére hagyta helyben az elsőfokú határozatot.

Hatékony jogorvoslat hiánya. Álláspontom szerint az elsőfokú eljárással kapcsolatosan általam kezdeményezett jogorvoslati eljárás semmiképpen nem tekinthető *hatékony*nak²³ (6. és 13.

¹⁸ BDT2000. 290. Az ennek megfelelő eljárást a tárgyalási jegyzőkönyvnek, vagy a per egyéb iratainak tükröznie kell.,

¹⁹ BDT2000. 312., BH2010. 125.

²⁰ Feldbrugge kontra Hollandia, 1986. május 29, Series A no. 99

²¹ Buzescu kontra Románia, no. 61302/00, 24 2005. május 24.

²² García Ruiz kontra Spanyolország [GC], no. 30544/96, ECHR 1999-I

²³ Szél v. Hungary, 30221/06 sz. kérelem, 2011. június 6.

Cikk sérelme) fentebb előadottak alapján, ennek folyamányaként sérül a tisztességes tárgyaláshoz, illetve a jogorvoslathoz való jogom.

XI. A támadott bírói döntés (döntések) *közvetlen érintettségem* okán sérelmesek számomra ugyanis azok jogi helyzetemet minden más jogi aktus nélkül közvetlenül befolyásolják.

Közvetlen érintettségem, valamint alapjogi jogalanyiságom (locus standi) kétely nélkül megállapítható.

Fentebb előadottak alapján kérem Tisztelt Főtitkár Urat, szíveskedjék intézkedni alkotmányjogi panaszom befogadása tárgyában.

Nagykanizsa, 2018. március 19.

Tisztelettel:

